

ALEKSA ŠANTIĆ

IZABRANE PESME

KONTRAST
Beograd, 2023

BARD

Moje su pjesme rođene uz one
Udare teške maljeva i krasne,
Uz bilo srca što ih muke gone,
No čija vjera samo smrću gasne!

Moje su pjesme stražarke što stoje
Na rodnom kršu orlovskih gnijezda...
Vrsi, što streme usred noći svoje,
Sa borovima prepunim zvijezda...

Moje su pjesme ratnici što kroče
Naprijed vazda... Glede tvrde ploče
Na kojima se oštre srca tupa...

Moje su pjesme orlovi što gore
Lete i nose pozdrav bliske zore,
U zlatu krvi što iz groba stupa.

(1912)

MOJA LJUBAV

GRIVNA

Kupiću ti zlatnu grivnu,
Divnu
Grivnu!
Nek' se niže, ružo b'jela,
Oko tvoga grla b'jela,
Pa kad skočiš, sele laka,
Neka čini, cika, caka,
Cika, caka!

Kupiću ti zlatnu grivnu,
Divnu
Grivnu!
A u grivni biće slova
Od bisera, alemova:
Ovaj darak onaj dade,
Što pred tvojim sjajem pade,
I što sniva bez pokoja
Do dva mila oka tvoja!

Kupiću ti zlatnu grivnu,
Divnu
Grivnu!
A svi snovi, želje moje
Nek' u zlatnoj grivni stoje,
Nek' ti šapću blago, ti'o:
„Zoro moja, danče mio,
Slatki raju moj,
Do groba sam tvoj, pa tvoj!...”

(1897)

ŠTO TE NEMA?

Kad na mlado poljsko cv'jeće
Biser niže ponoć nijema,
Kroz grudi mi želja l'jeće:
„Što te nema, što te nema?“

Kad mi sanak pokoj dade
I duša se miru sprema,
Kroz srce se glasak krade:
„Što te nema, što te nema?“

Vedri istok kad zarudi
U trepetu od alema,
I tad duša pjesmu budi:
„Što te nema, što te nema?“

I u času bujne sreće
I kad tuga uzdah sprema,
Moja ljubav pjesmu kreće:
„Što te nema, što te nema“...

(1897)

MOJA KOMŠINICA

Ima neko doba sve me čežnja mori,
Sve mi nešto srce uzdiše i gori;
Pa ti nemam, brate, ni mira ni stanka,
Nego duge noći ja bdijem bez sanki
I stišavam srce i njime se mučim,
Pa do zore tako pameti ga učim;
Ali ludo srce ne čuje šta zborim,
Nego me sve pati udarima gorim,
I dršće i strepi, kao list sa pruta,
I zove me tamo odmah preko puta,
Pod širokim dudom od stoljetnih dana
Gdje kućica stoji krečom okrečana,
Pa ko da su vjetri snijeg nanijeli —
Sram jarkoga sunca ona se bijeli,
A noću, kad jasna mjesečina grane,
Pod širokim dudom sva treptati stane...
Tu je, tu je ono što mi srce mami,
S čega noću bdijem do u osvit sami, —
Tu je ono blago, ljepota Mostara,
Tu je kita smilja, tu je zlato Mara!
Kunem vam se, ludi, svijem na svijetu,
Što je bistre rose na gorskom cvijetu,
Niko ne bi mogo naći kapcu jednu
Tako milu, sjajnu, i čistu i čednu!
Kunem vam se, otkad jarko sunce grije,
Zapamtio niko 'nake oči nije;
Lijepe i mudre, svijetle i crne,
Pune žive vatre gdje mi duša srne!
I kunem se, što je đula i behara,
Sve bi svojim licem zastidila Mara, —
Pa još kosa meka, ona kosa vrana

Bi mehlemom bila i najljućih rana!...
Od jutra do mraka s prozora je gledim,
Pa uzdišem tako, čeznem i blijedim,
A majčino blago posluje i radi,
U široku sofu žuti šeboj sadi,
Do šeboja đurđic i karanfil mio,
Uz crven karanfil fesliđen se svio,
Pa kad vjetar duhne kroz murvine grane,
Marinim cvijećem mirišu sve strane.
Sad je vidim, eno po tananu platnu
Na đerđefu lakom veze granu zlatnu
I uz sitni vezak, na doksatu, slaže
Onu milu pjesmu što je srce kaže:
„O, sunašce jarko, svom smiraju pođi!
O moj dragi, ti mi pod pendžere dođi!
Pa put neba često mili pogled pusti,
Ko da jedva čeka da se veče spusti...
Pa još, bolan družu, kad neđelja svane,
Na avlijska vrata kada Mara stane,
Bih, tako mi boga, adžamija postô,
U mehani pio i bez groša ostô!
Jer, da samo vidiš, u lijepe Mare,
Kakve li su, puste, dimije od hare!
Kakva li je na njoj talasija tkâna,
Što joj njedra krije sa dva đula râna!
Kakav li je onaj nad povijom vranom
Crven fesić nusti sa biserli-granom!
Pa da čuješ jošte zveket zlatnih grivnâ
Kad naranču žutu baci cura divna,
I da vidiš osmjeh i slatka joj usta,
Bi i tebe s majkom rastavila pusta!
Pa još one oči što svu milost nude! —
Blago onom čija vjerenica bude!

(1901)

MOJA NOĆI

Moja noći, kada ćeš mi proći?

– Nikad!

Moja zoro, kada ćeš mi doći?

– Nikad!

Moja srećo, kad ćeš mi se javiti?

– Nikad!

Moje nebo, kad ćeš mi zaplaviti?

– Nikad!

Moja draga, kad će naši svati?

– Nikad!

Moja suzo, kada ćeš mi stati?

– Nikad!

(1901)

EMINA

Sinoć, kad se vratih iz topla hamama,
Prođoh pokraj bašte staroga imama;
Kad tamo u bašti, u hladu jasmína,
S ibrikom u ruci stajaše Emina.

Ja kakva je, pusta! Tako mi imana,
Stid je ne bi bilo da je kod sultana!
Pa još kada šeće i plećima kreće...
— Ni hodžin mi zapis više pomoć neće!...

Ja joj nazvah selam. Al', moga mi dina,
Ne šće ni da čuje lijepa Emina,
No u srebren ibrik zahitila vode
Pa po bašti đule zalivati ode;

S grana vjetar duhnu pa niz pleći puste
Rasplete joj one pletenice guste,
Zamirisa kosa kô zumbuli plavi,
A meni se krenu bururet u glavi!

Malo ne posrnuh, mojega mi dina,
No meni ne dođe lijepa Emina.
Samo me je jednom pogledala mrko,
Niti haje, alčak, što za njome crko'!...

(1902)